

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**DN. DVRANDI|| à Sancto Portiano, in Senten=||tias
Theologicas Petri Lombardi|| Commentariorum libri||
quatuor.||**

Durandus <de Sancto Porciano>

Antverpiæ, 1567

Quæstio decima. Vtrum charitas possit diminui.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72607](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72607)

successiuus, imò quolibet actu charitatis quantumcumque indiuisibili Deus attingitur vt obiectum, quia aliter non est attingibilis terminus à nobis. Cum ergo attingatur Deus actu etiã indiuisibili nõ oportet propter accessum ad ipsum ponere infinitatem in accessu, & si esset successiuus accessus, & infinitus, tamen nõ sequeretur q̄ charitas quæ est ratio accedendi posset esse infinita, sicut nõ oportet quod grauitas esset infinita dato quod locus deorsum distaret in infinitum & motus deorsum ad ipsum esset infinitus. Idem enim manens idem semper potest idem facere, & si maneret in infinitum posset facere idẽ in infinitum, propter quod grauitas finita sicut & charitas finita, quandiu maneret posset causare accessum ad terminum quantumcumque distantem. Si verò dicatur q̄ distantia termini scilicet, Dei à creatura in infinitum esse causa accessus possibilis ad ipsum in infinitum non sit q̄ nunquam attingatur quantumcumque creatura accedat, sed quia quantumcumque attingatur tamen plus in infinitum est attingibilis: non enim potest Deus tantũ diligere à creatura quin dato quocumque termino adhuc sit plus diligibilis. Dicendum quod licet Deus sit diligibilis in infinitum tanquam bonum infinitum, tamen creatura non est dilectiua in infinitum cum sit virtus finita, Deus tamen diligitur à seipso infinite.

QVÆSTIO DECIMA.

Vtrum charitas possit diminui.

Tho. 22. q. 24. ar. 10. de Palude 1m. 3. d. 28. q. 3.

Postquam quaesitum est de necessitate charitatis & de eius augmento, hic quaeritur de eius diminutione. Et arguitur quod possit diminui quia formæ naturales quæ possunt intendi possunt remitti, ergo similiter est in habitibus infusis: sed charitas quæ est habitus infusus potest intendi, ergo potest remitti.

Item illa quæ sunt eiusdem rationis in essendo sunt eiusdem efficacitæ in agendo, licet proportionabiliter, ita quod illud quod natum est corrumpi à maiori saltẽ natum est diminui à minori, sed cupiditas maior & minor sunt eiusdem rationis cum ex eodem procedat, cum ergo maior cupiditas quæ in peccato mortali charitatem omnino corrumpat, videtur quod minor cupiditas quæ est in veniali eam diminueat.

3 CONTRA. si charitas possit diminui hoc esset per peccatum mortale vel veniale. Non per mortale quia illud non diminuit charitatem, sed omnino corrumpit. Nec per veniale quia tunc tantum possent multiplicari venialia quod totaliter tollerent quia omne finitum tandem consumitur ablato aliquotiens ab eo aliquo finito, hoc autem est impossibile quia tunc per sola venialia homo posset damnari, quare &c.

4 RESPONSIO. circa essentiam habitũ supernaturalium quos infusos dicimus nihil omnino possunt actiones nostræ bonæ vel malæ nisi meritorie quo ad generationem vel corruptionem, augmentum vel diminutionem, sed omnia sunt effectiue à Deo. Et ideo quod actu diminuat si contingat hoc erit ex actibus nostris meritorie, & à Deo effectiue, quod autem habitus talis sit diminuibilis oportet quod sit ex natura habitus.

Quibus suppositus videnda sunt duo. Primum est an charitas possit diminui. Secundum est vtrum aliquando diminuat secundũ actum, quod autem possit diminui quantum est de natura sua omnes concedunt, sicut quod possit augeri & rationabiliter, quia omnis forma quæ nõ consistit in indiuisibili, sed habet latitudinẽ diuersorum graduum in quibus natura eius potest saluari talis forma sicut potest per agens deduci de imperfecto gradu ad perfectum sic quantum est de se potest reduci de perfecto ad imperfectionem, sed charitas est huiusmodi vt dictũ est prius, ergo sicut charitas educitur de imperfecto gradu ad perfectiorẽ per augmentum sic potest reduci de perfecto ad imperfectionem per diminutionem.

¶ Vtrum autem quandoq; diminuatũ actũ, duplex est

opinio: vna quorundã dicentium quod sic. Quorũ ratio est ista quia deus nõ est causa corruptionis charitatis, nisi per auersionem voluntatis à Deo, quia sicut voluntas à Deo omnino aueritur per peccatũ mortale, sic aliquid per peccatũ veniale & si nõ omnino, dicente Aug. lib. confessionsum. O magne minus te amat, qui tecũ aliquid amaret, quod non propter te amat. In peccato autem veniali creatura amatur non propter Deum, quia si propter Deũ nullum esset peccatum, ergo videtur quod sicut propter totalem auersionem quæ à Deo est in peccato mortali charitas corrumpitur, sic propter partialem quæ est in peccato veniali charitas diminuitur. Pro hac opinione videtur esse Aug. 3. quæst. dicens, q̄ venenum charitatis est cupiditas. Vbi autem magna cupiditas parua charitas, & vbi nulla cupiditas perfecta charitas. Ex quo patet quod secundum augmentũ cupiditatis est diminutio charitatis. Constat autem quod sæpe augmentatur cupiditas, ergo sæpe minuitur charitas.

7 Item illud quod facit quod à principio minor charitas infundatur facit quod charitas habita minoretur. Sed peccatum veniale vel multitudo eorum est in homine anrequam charitas infunderetur faceret, quod minor charitas daretur, ergo habita charitate faciunt quod minoretur.

8 Item demus duos qui sint in æquali charitate, quorum vnus peccet venialiter, alter non, non est probabile quod vterq; eorum sit æqualiter Deo charus. Sed ille magis qui nõ peccat, & ille minus qui peccat. Sed minus est charus qui minus habet charitatem: ergo &c.

9 Ad rationem in oppositi respondet isti q̄ venialia diminuant charitatẽ, nunquam tamen per sola venialia corrumpitur, sed venialia totiens iterari possunt q̄ causant talem dispositionem quod si homo procedat ultra secundum illam dispositionem non poterit exire in actum quin incidat in talem contemptum & libidinem sic improbam quod erit peccatum mortale, per quod charitas corrumpetur & nunquam per aliquod veniale.

10 Quicquid sit de conclusione illud tantum quod dictum est in solutione argumenti nõ valet propter multa. Primum quia non oportet dare talem habitũ vel dispositionem in nobis. Cuius ratio est, quia omnis dispositio & habitus causatur ex actibus qui sunt vnus rationis. Ex actibus enim diuersarũ rationũ nullus habitus causatur. Si enim quis semel intemperatẽ concupiscat, deinde timeat vbi non est timendum, & postea iniuste agat. Ex huiusmodi actibus nunquam causabitur aliquis habitus, sed ex frequenter intemperatẽ concupiscere causatur habitus intemperantiæ, & consimiliter ex aliis actibus eiusdem rationis frequentatis causatur habitus correspondens. nunc est ita q̄ peccata venialia, quibus homo potest peccare non sunt vnus rationis, sed diuersarũ: nec oportet quod peccans venialiter peccet iteratione similium actuum. Sed potest peccare modo secundum vnã speciem peccati venialis, modo secundum aliam: ergo non est necesse ex peccatis venialibus causari in nobis aliquam dispositionem vel habitum qualem isti ponunt.

11 Secundò, quia dato q̄ causatur in nobis talis dispositio non esset necesse hominibus ab ea recedere, vel secundum eam procedere, quod patet facilius ex iã dictis, quia illa dispositio esset causata ex peccatis venialibus vnus speciei, sed secundũ talem dispositionem non est necesse hominem procedere vt peccet, nec ab ea recedere, sed potest secundũ alias species venialium peccare, quod faciẽdo neq; procedit secundũ dispositionem talẽ, nec ab ea recedit. Tertio, quia dato q̄ homo procederet secundũ talem vel talẽ dispositionem non esset necesse q̄ peccaret mortaliter, quia habitus & dispositio inclinãt per se solũ ad actus similes illis ex quibus generati sunt, sed talis dispositio generata est ex actibus peccatorũ venialium vt tu dicis: ergo solum inclinãt per se ad peccandũ venialiter & non mortaliter.

12 Item in actum deliberatũ qui plene est in potestate voluntatis, nec habet aliquam colligantiam ad aliquã præexistens, nec est necessarium voluntatem exire: sed actus peccati mortalis est actus deliberatus. Est etiã plene in potestate voluntatis, nec habet necessarium colligantiam ad dispositionem tãtam ex peccatis venialibus, vel

da illam, quia de se nulla apparet: ergo non est necessarium voluntatem exire in talem actum quantumcunque a procedente dispositione non recedat.

13 Quarto, quia concessis omnibus quae isti ponunt, adhuc tamen in nullo soluta est ratio. Arguunt enim faciendū tale consequentia: peccata venialia minuunt charitatem: ergo si semper multiplicarentur finaliter tollerent eam: consequens est falsum, scilicet charitatem posse tolli per venialia: consequentia autē de se patet, quia omne finitum per ablationem alicuius finiti tandem consumitur.

14 Sed adhuc posset dici aliter quā prius, videlicet quod si charitas posset in infinitum augeri ipsa posset similiter in infinitum minui sicut continuū quod crescit in infinitum per appositionem potest minui in infinitum per diminutionem, & tunc si peccatū veniale minueret charitatem ipsa tamen nunquā tolleretur quantumcunque venialia multiplicarentur in infinitum, sed diminuere in infinitum, vnde cum illi qui ponunt charitatem posse in infinitum augeri debeant ponere charitatem posse in infinitum minui, non possunt dicere conuenienter quod si charitas per peccatū veniale minuatur quod ipsa tollatur propter multiplicationem venialium.

15 VERIVS ergo dicitur quod charitas non potest in infinitum augeri nec minui. Dicendum ergo aliter quod charitas nunquā minuitur quantum ad essentiam habitus, quantum ad quodammodo minuatur quantum ad feruorem actus: quod tripliciter patet. Primo quia ex actibus nostris charitas non potest diminui nisi meritorie, nec Deus effectiue minuit eam nisi propter culpam nostram, sed nulla culpa nostra meretur diminutionem charitatis: ergo charitas nunquā diminuitur secundum actum, probatio minoris. Culpa enim mortalis non meretur diminutionem eius, quia non fit cum gratia. Sed magis meretur eius corruptionem. Similiter culpa venialis non meretur corruptionem cum sit cō gratia, nec diminutionem, quia omne quod natum est aliquid diminuere, ipsum vel perfectum in illa specie, vel aliquoties multiplicatum natum est corrumpere, sicut omne quod natum est aliquid augere illud idē vel perfectum in illa specie vel aliquoties multiplicatum natum est simile generare, ut patet in omnibus formis naturalibus. In habitibus etiam acquisitis videmus idem, quia ex eisdem actibus generantur & augmentantur, & ex similibus corrumpuntur & minuuntur, ut patet. 2. Ethic. & sicut est in augmentantibus & minuentibus effectiue sic (ut videtur) debet esse in augmentantibus & minuentibus meritorie, sicut sunt actus nostri respectu charitatis, sed nullum veniale, nec omnia simul meretur corruptionem charitatis, ergo nec diminutionem.

16 Secunda ratio talis est, ponatur quod aliquis creetur in minimo gradu charitatis, talis ut videtur potest peccare venialiter, ergo illud peccatū veniale aut minuet aliquid de charitate aut nihil. Si nihil pari ratione nec quodcumque aliud. Si aliquid corrumpet eam cum non sit dare minorem gradum, hoc autem est impossibile, ergo &c.

17 Respondetur ad hoc quod si talis crearetur in statu innocentiae non posset peccare venialiter primo peccato sicut nec Adam potuit. Si autē in statu originalis peccati, idem sequeretur: quia habens originale solum, veniens ad aetatem qua potest actualiter peccare non potest peccare primo peccato venialiter sed mortaliter. Istorum autem alterum est absurdū, scilicet quod aliquis creetur in statu originalis peccati & in minimo gradu charitatis, quia charitas non potest stare cum originali, alterum verō, scilicet quod crearetur in statu innocentiae non est necessarium, sed posset creari in puris naturalibus sine iustitia originali tamen cum minimo gradu charitatis. Quod autem talis non possit peccare venialiter primo peccato nulla ratio est. Adam enim hoc non potuit propter certitudinem quae erat in eo ratione iustitiae originalis, ut patet.

18 Tertia ratio talis est, si peccatū veniale minueret charitatem, minueret etiam premium essentiale quod respōdet charitati. Decedens, ergo in tali statu puniretur poena aeterna & perpetua diminutione praemii essentialis sibi prius debiti quod est inconueniens, quare &c. & sic patet primum, scilicet quod charitas nunquā minuitur quantum ad essentiam habitus.

18 Secundum patet scilicet quod minuatur quandoque quantum ad feruorem actus, quia actiones nostrae procedentes ex habitibus infusus, sua frequentia causant in nobis quasdam habilitates secundum quas promptē & facilius inclinamur ad tales actus: vnde experimur quod corrupta charitate in aliquo prius assueto operibus charitatis adhuc in ipso remanet promptitudo quaedam ad opera similia. Et iste habitus non est infusus nec superinfusus, sed ex actibus acquisitus. Ex hoc arguitur quādo aliqua duo concurrunt ad vnum effectum, impedimentum potest contingere in effectu ex parte vtriusque illorum, sed ad feruorem actus charitatis duo concurrunt, scilicet intensio habitus charitatis & intensio habitus acquisiti ex frequentia actuum nostrorum: ergo actus potest impediri a solito feruore ex impedimento alterius istorum. Venialia autē minuunt habilitatem causatā ex actibus nostris & eam totaliter possunt tollere, etiā remanente charitate propter quod charitas non remissa per venialia feruor actus remittitur ex diminutione praedictae habitatis & tepescit continue intantum, ut quandoque videatur homo carere charitate ac per hoc fiat promptus ad peccandum mortaliter.

19 SED CONTRA hoc aliqui obiciunt dupliciter. Primo, quia feruor ut dicunt, est in viribus sensitiuis ex redundantia charitatis quae est in voluntate, ergo non potest feruor diminui, nisi causa feruoris diminuat, scilicet charitas.

20 Secundo quia actus procedentes ex virtute morali moraliter acquisita non generant alium habitum, sed praecedentem confirmant, ergo similiter actus procedentes a virtute infusa, scilicet charitate non generant in nobis alium habitum sicut praecedens ratio assumit. Sed statum praecedentem charitatem confirmant. Et dicendum ad primum istorum quod feruor de quo loquimur est intentio actus voluntatis sed non actus virium sensitiuarum, vel dato quod vtriusque sit nihilominus duplicem causam habet, scilicet charitatem & illum habitum acquisitū ex frequentia actuum quo solo feruor diminuitur ex diminutione suae causae, sine diminutione charitatis.

21 Ad secundum dicendum quod non est simile de actibus procedentibus a virtute morali acquisita, & de actibus procedentibus a virtute infusa cuiusmodi est charitas, quia actus procedens a potentia perfecta per charitatem & est moralis de se & nihilominus supernaturalis ratione charitatis. Supernaturale enim & meritorium non excludunt naturale, sed potius includit. Ex actibus ergo talibus ut sunt meritorii vel supernaturales nullus alius habitus acquiritur, sed praecedens confirmatur sed ex hoc quatenus sunt morales potest aliquis habitus inferior generari & generatur. Et quia actus procedentes a virtute morali acquisita non habent nisi alterū, scilicet quod sint morales tantum, ideo nullum alium habitum generant, non morale, quia generatus est sed solum confirmant, nec supernaturalem, quia illae ad illum attingere non possunt, cum sit altioris gradus.

22 AD RATIONES principales. Ad primam dicendum quod non plus probat nisi quod charitas quantum est de natura sua potest diminui sicut augeri quod concessum est, sed non probat quod aliquando secundum actum minuatur sicut secundum actum augetur.

23 Ad secundam dicendum quod minor est falsā, quia cupiditas quae est in peccato mortali & veniali non est vnius rationis in genere moris, quia cupiditas quae est in peccato mortali est contra praecipuum & diuertit a fine propter quod tollit charitatem quae est finis praecipui, sed cupiditas quae est in veniali non est contra praecipuum, nec diuertit a fine propter quod non est proportionabilis earum actio ita ut sicut mortalis tanquam cupiditas maior meretur corruptionem charitatis ita venialis tanquam minor meretur diminutionem eius.

24 Ad rationes alterius opinionis dicendum est. Ad primam quod non est auersio eiusdem rationis in peccato mortali & veniali, cum veniale non sit contra praecipuum nec diuertat a fine, sed potius sit quies & status in via circa finem eo quod talis actus non refertur in finem, propter quod interruptitur actualis motus in finem, sed non est conuersio aliquo modo oppo-

oppositum finis, quare nec auersio à fine, veruntamen ex consuetudine talis interruptionis & disuersione cōuersionis ad Deum minuitur habitus quæ erat in nobis causa ex frequenti cōuersione ad Deū, sed nō habitus propter causam predictā. In hoc sensu loquitur Aug. qui dicit minus te amat qui tecum aliquid amat quod nō propter te amat. In eodem sensu accipiendū est quod ibidē dicit Aug. quod venenū charitatis est cupiditas. Constat enim quod nō loquitur de mortali cupiditate, sed loquitur de veniali quæ sicut est maior & minor, sic plus & minus minuit charitatem quo ad feruorē actus, sed non quo ad essentiam habitus, quantumvis aliqui dicant quod talis cupiditas contrariatur charitati, & eam minuit, quod satis est mirabile: quia contraria nunquam possunt simul stare. Ipsi autem ponunt talem cupiditatem manere cum charitate.

25 Ad aliud cum dicitur quod id quod à principio, &c. dicendum est quod veniale peccatū vnum vel multa nō facit quod à principio minor charitas detur, nisi quia facit quod conatus voluntatis sit minus intensus, & secundum eius proportionem datur charitas de congruo vt dictum fuit supra. Similiter cum in peccatis venialibus non sit æquæ intensus conatus, feruor & intensio actus charitatis minuitur per peccata venialia, sed nō minuitur charitas, quia charitas nunquam minuitur nisi per demeritum nō solum de cōdigno, licet detur à principio propter solum meritum de congruo, quia cōgruum est quod conatu existente intensiore intentior charitas detur, ideo quia per peccatum veniale talis intensio remittitur, congruum est vt minor charitas detur, sed diminutio feruoris actus charitatis non meretur de cōdigno diminutionem eius, alioquin per multa peccata venialia mereremur de cōdigno eius corruptionem quod est impossibile, propter quod per talem diminutionem feruoris actus nō minuitur charitas quo ad essentiam habitus.

26 Ad aliud dicendum quod aliquis potest dici charus deo tripliciter. Vno modo denominatione intrinseca ab habitu inhærente, & sic qui sunt in equali charitate sunt æquæ chari Deo quantumcumque vnus peccat venialiter, & alter non. Alio modo dicitur aliquis charus Deo denominatione extrinseca, scilicet à Deo diligente, & sic omnes dilecti à Deo sunt æquæ ei chari, siue habitus charitatis sit in eis æqualis siue non, quia dilectio Dei non recipit magis & minus. Tertio modo dicitur aliquis charus Deo denominatione extrinseca ab effectu proprio, Deus enim dicitur illos diligere quibus aliquod donū propriat & illos odire quibus propriat pœnā, & sic duo existētes in equali charitate quorum alter peccat venialiter alter non, sunt æqualiter à Deo dilecti quantum ad præmium essenziale quod respondet charitati, sed inæqualiter quantum ad præmium accidentale seu quantum ad dilationē præmii essentialis, quia decedens in charitate sine aliquo peccato veniali statim præmiabitur, sed discedens cum veniali non statim præmiabitur, sed punietur pro illo veniali ratione eius punitionis potest sibi aliquo modo dici Deus iratus.

DISTINCTIO XVIII. Diuisio literæ Magistri in generali & speciali.

Præterea diligenter considerandum. Superius Magister determinauit de processione Spiritus sancti, hic verò inquirat nomen quod cōpetit ei secundum modum suæ processionis, vnde specialiter in ista distin. tractatur quomodo nomen doni conueniat Spiritui sancto. Et diuiditur in tres partes. Primò inquirat, vtrum Spiritus sanctus eadem ratione dicatur donum & datum, & obicit ad vtranque partem. Secundò soluit. Tertio mouet quæstionem incidentem. Secunda ibi, ad quod dicimus. Tertia ibi, post hoc quæritur. Secunda istarum diuiditur in tres partes. Primò ostendit differentiam inter donum & datum ex parte proprietatis importatæ per nomē. Secundò ex parte originis. Tertio ex parte dati. Secunda ibi, & notandum. Tertia ibi, & secundum hoc quod sempiternè. Cuilibet istarum partium adiungit vnam quæstionem & soluit. Et in hoc terminatur sententia & diuisio Magistri in generali.

2 IN SPECIALI sic procedit: Et quærit primò, vtrum Spi. sanctus eadē ratione dicatur donum & datū.

Et arguitur primò quod sic per Aug. quia à datione dicitur donum & datum. Deinde opponit in contrariū, quia donum dicitur ab æterno: Datū verò ex tempore. Postea respondet Magister assignans vtranque differentiam inter donum & datum: & dicit quod Spi. sanctus alia ratione dicitur donum, & alia ratione datū: quia ex proprietate relationis quam habuit ab æterno dicitur donum, nō autem datū: quia ab æterno fuit donabilis, & ab æterno per modum doni processit à patre & filio: Sic enim Spi. sanctus esse donum Dei, est procedere à patre & filio sicut natum esse est filii esse à patre. Et hoc confirmat auctoritate Aug. ab illa enim proprietate donum dicitur, à qua proprietatem sumitur nomē doni. Nomen autem dati sumitur ex actuali donatione: vnde ab æterno dicitur donum, quia donabilis, à tempore verò dicitur datū, quia datur. Erat autem donabilis ab æterno nobis, qui futuri eramus in tempore, & non quia donatus à patre & filio, vt econuerso. Quærit etiam cum filius fuerit nobis donabilis ex tempore, quare non dicitur donum. Et respondet, quod licet donabilis fuerit, non tamen ex modo suæ processionis quæ est generatio, habuit istā donabilitatem. Postea assignat aliam differentiam inter donum & datum, quia Spi. sanctus à processione æterna habet quod sit donum, non quod sit datum: vnde Spiritui sancto esse donum, est à patre & filio procedere: vnde dicit quod sicut Spi. sanctus ex processione sua æterna accipit vt sit ita etiā vt donum sit, sed ex eo quod datur non habet vt sit, nec etiam vt donum sit, quia ab eodem habet esse & esse donum: & filius quomodo nascēdo habet vt filius ita habet vt sit. Sed tūc quæstio est, quia, vt dicit Aug. pater non est ex eo Deus quo pater: nec filius eo est filius quo Deus. Et respondet quod non eodem formaliter est filius & est, sed originaliter: & Spi. sanctus est eodem originaliter donū & deus: quia per suā processionē habet quicquid habet essentiam scilicet & relationem. Et concludit quod nomē doni respondet æternæ processionis, nomē dati temporali. Postea quærit aliam differentiam inter donum & datum: quia Spi. sanctus secundum quod donum refertur ad patrem & filium, à quibus procedit secundū quod datur, refertur ad dantē & ad eos quibus datur. Postea ponit differentiam inter spiritum hominis & Spi. sanctum: dicens, Spiritus enim hominis dicitur noster, quia per illum sumus, sed Spi. sanctus dicitur noster, quia nobis datur. Subdit etiam quod nomina quæ important respectum alia principaliter recipiunt additionem horum pronominū, meum, nostrum. Alia verò quæ imponuntur à proprietate æterna non recipiunt horum additionē vnde non dicitur filius noster, sed spiritus noster. Vltimò quærit cum datum refertur ad dantem & Spi. sanctus datur à se, vtrum possit dici referri ad se: cuius quæstionis solutionem differt vsque ad tractatum in quo agitur de his quæ relatiuè Deo conueniunt, Et in hoc habetur sententia in speciali.

QVÆSTIO PRIMA.

Vtrum in diuinis donum sit aliquid essenziale, an notionale.
Tho. 1. q. 98. ar. 1.

Circa distinctionem istam quærentur tria. Primum est, vtrum donum in diuinis sit aliquid essenziale, an notionale, videtur quod sit essenziale: quia nullum notionale conuenit essentiali sed esse donum conuenit essentiali secundum Hilar. 7. de Trin. qui dicit quod essentia est donum quod datur filio à patre.

2 Item quicquid intelligitur in diuinis exclusa distinctione personarum est essenziale: sed donum intelligitur esse in diuinis exclusa distinctione personarum: quia si non esset nisi vna persona in diuinis adhuc illa posset dare seipsam, sicut prius dictum fuit de patre, ergo &c.

3 Item omne nomen dicens respectum ad creaturam est commune tribus, & essenziale: sed donum dicit respectum ad creaturam cui datur, &c.

4 IN CONTRARIUM est quod dicit Aug. 7. de Trin. quod verbum nō dicitur nisi filius: nec donum nisi Spi. sanctus: sed illud quod competit vni personæ est notionale, & non essenziale, ergo &c.